

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Tos/22/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122012580
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivo Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8122012580.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Iva Maruščáka a sudcov JUDr. Moniky Halkociovej a JUDr. Mariána Sninského, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 28.09.2022, v trestnej veci odsúdeného A. B., o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Prešov sp. zn. 1PP/57/2022 zo dňa 27.07.2022 takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. poriadku z r u š u j e napadnuté uznesenie v celom rozsahu.

Podľa § 415 ods. 1 Tr. poriadku a § 66 ods. 1 Tr. zákona odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D. E., trvale bytom F. XX, okr. G., t.č. vo výkone trestu v ÚVV a ÚVTOS Prešov p o d m i e n e č n e p r e p ú š ť a z výkonu trestu odňatia slobody, uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 1T/63/2018 zo dňa 21.11.2018 v trvaní 26 mesiacov a trestným rozkazom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 1T/60/2015 zo dňa 30.09.2015 v trvaní 3 roky v spojení s uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 1T/60/2015 zo dňa 18.06.2019 o neosvedčení sa v skúšobnej dobe.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona určuje skúšobnú dobu v trvaní 5 (päť) rokov.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona nariaďuje probačný dohľad nad odsúdeným v trvaní 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 3 písm. b/ Tr. zákona odsúdenému ukladá obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok.

Podľa § 51 ods. 4 písm. k/ Tr. zákona ukladá odsúdenému povinnosť počas doby nariadeného probačného dohľadu zamestnať sa alebo sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 66 ods. 1 ods. 2 Tr. zákona žiadosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D. E., bytom F. XX, B. G. o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 1T/63/2018 zo dňa 21.11.2018 v trvaní 26 mesiacov a z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp.

zn. 1T/60/2015 zo dňa 30.09.2015 v trvaní 3 roky v spojení s uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 1T/60/2015 zo dňa 18.06.2019 o neosvedčení sa v skúšobnej dobe zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený ihneď po jeho vyhlásení a poučení o opravnom prostriedku, do zápisnice o verejnom zasadnutí sťažnosť, ktorú bližšie písomne odôvodnil. V jej dôvodoch po rekapitulácii výroku sťažnosťou napadnutého uznesenia uvádza, že síce súd konštatuje v odôvodnení rozhodnutia, že jeho správanie bolo bez nedostatkov ale skutočnosť, že čo možno od neho očakávať

po prepustení na slobodu hodnotí nesprávne s prihliadnutím na jeho minulosť, nakoľko opakovane oľutoval všetko čo doposiaľ vykonal, veľmi dobre si to uvedomil, chce žiť pokojný život, vychádzky v ústave na výkon trestu odňatia slobody nevie ovplyvniť, aby mohol ísť na dlhšiu dobu a dokazovať tak, že jeho náprava už bola zvršená. Aj riaditeľ ústavu odporúčal jeho podmienené prepustenie s dohľadom čo svedčí o tom, že od 04.02.2019 sa zmenil, predovšetkým zmenil prístup vo svojom živote, hľadá upokojenie v spoločnosti a robí preto všetko, správa sa maximálne tak, aby neboli problémy a vyhýba sa problémom ale ako má žiť pokojne, ak nedostáva od súdu príležitosť aby preukázal, že sa zmenil a preto má aj pochvalu. Požiadal odvolací súd aby mu dal šancu, že sa vie riadne poctivo zaradiť do spoločenského života a do spoločnosti už bez opätovného hodnotenia prítiažujúceho obdobia od roku 1994, keď neuvážene konal a čo už aj dlhodobo ľutuje a oľutoval. Chce sa oprieť o mamu a otčima o ktorých sa chce v budúcnosti postarať čím chce dokázať, že si zaslúži dôveru sa riadne zamestnať aby mohol s nimi dôstojne žiť v našej spoločnosti. Už má aj pokročilý vekový zenit a nechce žiť v neistote o budúcnosť, preto prosí o pochopenie a podanie pomocnej ruky na riadny život. Podľa jeho názoru v ústave na výkon trestu odňatia slobody vyhovel všetkým formálnym, ale aj materiálnym podmienkam na podmienené prepustenie, hoci aj s dohľadom.

Na základe podanej sťažnosti preskúmal krajský súd v zmysle ust. § 192 ods. 1 Tr. poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku napadnutého uznesenia predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Z obsahu spisového materiálu, ako aj zo samotného napadnutého uznesenia vyplýva, že ods. A. B. vykonáva viaceré tresty odňatia slobody. Ako to správne okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia podrobne uvádza, tieto tresty mu boli uložené rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 1T/63/2018 zo dňa 21.11.2018 v trvaní 26 mesiacov a trestným rozkazom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 1T/60/2015 zo dňa 30.09.2015 v trvaní 3 roky v spojení s uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 1T/60/2015 zo dňa 18.06.2019 o neosvedčení sa v skúšobnej dobe.

Uvedené tresty odňatia slobody odsúdený v súčasnosti vykonáva v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, do výkonu trestu odňatia slobody nastúpil dňa 04.05.2019, pričom koniec nariadených trestov má predpokladaný na 11.09.2023 (do výkonu trestu odňatia slobody rozsudkom sp. zn. 1T/63/2018 mu bola započítaná väzba od 13.7.2018 do 04.02.2019 vykonaná vo veci Okresného súdu Poprad sp. zn. 1Tp 75/2018 - sp. zn. 1T/63/2018).

Okresný súd náležitým spôsobom zisťoval, či sú v danom prípade splnené zákonom požadované podmienky pre to, aby mohol byť odsúdený podmienené prepustený z výkonu trestu odňatia slobody a aj odcitoval ust. § 66 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona, ktoré tieto podmienky upravujú.

Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že osoba odsúdená za prečin môže byť súdom podmienené prepustená na slobodu po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že odsúdený výkonom polovice trestu odňatia slobody dňa 11.02.2021 splnil formálnu podmienku týkajúcu sa možnosti podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody.

Okresný súd v napadnutom uznesení, súčasne konštatuje, že uvedené (splnenie formálnych podmienok) nie je možné konštatovať aj ohľadom splnenia materiálnych podmienok, ktoré zákon požaduje pre možnosť podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody.

Tento záver opiera o dôvody spočívajúce v tom, že čo sa týka správania odsúdeného, to bolo bez nedostatkov, takisto mu boli povolené vychádzky, z ktorých sa vrátil riadne a včas. Avšak u odsúdeného nie je možné očakávať, že v budúcnosti, napriek dobrému správaniu vo výkone trestu, absolvovaniu liečenia povedie riadny život, pričom tento záver nemožno urobiť ani na základe toho, že sa z vychádzok vrátil riadne a včas, a to práve, pre ich krátkodobosť, keď táto krátka doba nie je spôsobilá preukázať dlhodobjšie vedenie riadneho života zo strany odsúdeného. Z trestnej minulosti odsúdeného totiž vyplýva, že všetky doposiaľ vykonané tresty odňatia slobody na neho nepôsobili dostatočne výchovne v tom smere, aby sa po prepustení vyhýbal páchaniu ďalšej trestnej činnosti, o čom svedčí celkovo

sedemnást' záznamov v odpise registra trestov. Odsúdený v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody za trestného činu násilného charakteru, vrátane ublíženia na zdraví, pričom ani probačný dohľad nenapomohol k tomu, aby viedol riadny život, načo bolo podmienené odsúdenie premenené na nepodmienečný trest. Odsúdený sa okrem v súčasnosti vykonaných trestov, okrem ostatnej trestnej činnosti dopúšťal trestných činov násilného charakteru celkovo ďalších štyrikrát, pričom tie boli páchané de facto priebežne počas celého života obvineného, teda nešlo iba o určité obdobie života odsúdeného. Zároveň ani nepodmienečné tresty odňatia slobody resp. hrozba ich premeny na nepodmienečné tresty a to ani za súčinnosti probačného dohľadu nespôsobili nápravu odsúdeného, z čoho súd vyvodzuje, že ani prípadné prepustenie, a to aj s probačným dohľadom s možnosťou rozhodnutia o jeho neosvedčení, v prípade nevedenia riadneho života, nevytvorí u odsúdeného dostatočnú hrozbu, aby nepáchal trestnú činnosť. Takisto vzhľadom nato, že odsúdený bol vo výkone trestu viac krát, pričom raz aj celé dva roky, nemožno mať zato, že súčasná dlhšia skúsenosť s výkonom trestu vytvorila predpoklady na jeho nápravu. Z uvedeného preto vyplýva, že u odsúdeného nie sú podmienky na podmienené prepustenie splnené, lebo nie je možné od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Na ochranu spoločnosti ako aj na vytvorenie podmienok na výchovu odsúdeného je potrebné pôsobiť celou dĺžkou trestu.

Krajský súd si tento záver okresného súdu v posudzovanom prípade neosvojil.

Pokiaľ ide o hodnotenie materiálnych podmienok, prvou je, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie, a druhou je, že sa môže od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Prvá materiálna podmienka sa viaže na správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a jej plnenie preukazuje príslušný ústav na výkon trestu v hodnotení odsúdeného (§ 62 zák. č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody). S ohľadom na povahu a účel tohto právneho inštitútu je odôvodneným úsudok, že o takomto polepšení môže okrem iného svedčiť, ak odsúdený riadne a zodpovedne plní povinnosti, ktoré vo výkone trestu pre neho vyplývajú z právnych predpisov, ak dodržiava ústavný poriadok a stanovený režim, plní pokyny príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže, dodržiava zásady slušného správania, iniciatívne spolupracuje a plní program zaobchádzania, dodržiava povinnosti a zákazy obsiahnuté v zákone o výkone trestu odňatia slobody a vo vyhláske, ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu a pod.

K týmto kritériám sťažnostný súd uvádza skutočnosti plynúce z hodnotenia odsúdeného A. B.. Odsúdený bol dodaný do výkonu väzby dňa 13.07.2018 do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice, kde jeho adaptácia bola bez nedostatkov, správanie a dodržiavanie predpisov bolo hodnotené kladne. Dňa 4.5.2019 bol po právoplatnom odsúdení umiestnený do výkonu trestu odňatia slobody v Ústave na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice v strednom stupni stráženia. Jeho správanie bolo na požadovanej úrovni a svoje povinnosti si plnil. 22.07.2019 mu bola zmenená diferenciačná skupina z C na B, pričom naďalej pokračoval v dobrom správaní. V období od 05.11.2019 do 24.03.2020 odsúdený absolvoval súdom nariadené ústavné protialkoholické liečenie v Nemocnici pre obvinených a odsúdených Trenčín, kde takisto bolo jeho správanie a vystupovanie a plnenie liečebného režimu na požadovanej úrovni. Dňa 03.07.2020 bol rozhodnutím Okresného súdu Košice preradený na výkon trestu z ústavu so stredným stupňom stráženia do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Od 11.08.2020 vykonával trest odňatia slobody v oddelení výkonu trestu s miestom výkonu služby v Sabinove Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Prešove. Správanie a vystupovanie bolo na požadovanej úrovni, svoje povinnosti ako aj pokyny a príkazy príslušníkov plní, negatívne sa počas výkonu trestu neprejavil, interné predpisy dodržiaval.. Pracovne bol zaradený ako pomocník v kuchyni v tunajšom ústave. Neskôr mimo ústav na nestráženom pracovisku s dohľadom. Jeho pracovná morálka bola hodnotená kladne. Jeho diferenciačná skupina bola zmenená na A a dňa 17.12.2021 bol umiestnený do otvoreného oddelenia, kde jeho adaptácia prebehla s jedným nedostatkom - nastúpil na sčítanie bez identifikačnej karty. Jeho správanie, plnenie príkazov a dodržiavanie interných noriem je dobré a na požadovanej úrovni. K trestnej činnosti sa stavia sebakriticky a za hlavnú príčinu považuje nadužívanie alkoholu. Bola mu povolená vychádzka na čas neprevyšujúci 48 hodín, z ktorej sa vrátil riadne a včas a to v máji 2022 a takisto aj v júly 2022, z ktorej sa tiež vrátil včas bez nedostatkov. Počas celého výkonu trestu odňatia slobody bol doposiaľ trikrát disciplinárne odmenený pochvalou. Disciplinárne potrestaný nebol. Po prípadnom prepustení sa plánuje vrátiť na

adresu trvalého bydliska a zamestnať sa. Resocializačná prognóza odsúdeného sa javí ako menej priaznivá, riziko recidívy stredné. Riaditeľ ústavu odporúčal jeho podmiennečné prepustenie s dohľadom.

Plnenie druhej materiálnej podmienky súd objasňuje a skúma komplexnejšie. Posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie, v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t. j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Vychádzajúc z obsahu vykonaných dôkazov aj krajský súd v danom prípade dospel k záveru, že u odsúdeného A. B. nie je možné negatívne nehodnotiť pri splnení materiálnej podmienky jeho trestnoprávnu minulosť ako ju vyčerpávajúcim spôsobom hodnotí aj okresný súd, podľa ktorej by sa od neho nemalo očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. V tomto smere je však potrebné poukázať predovšetkým na odpis registra trestov, na rozhodnutia o jeho odsúdeniach, ale aj na hodnotenie Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Prešov, kde odsúdený tresty odňatia slobody vykonáva.

Z hodnotenia odsúdeného z ÚVV a ÚVTOS Prešov, kde tresty vykonáva v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia v otvorenom oddelení, pričom pôvodne bol zaradený v Ústave na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice v strednom stupni stráženia v diferenciacnej skupine C, ďalej vyplýva, že aj jeho správanie, ako aj plnenie povinností bolo na požadovanej úrovni, jeho pracovná morálka bola na dobrej úrovni a bol trikrát disciplinárne odmenený ani raz nebol potrestaný, no aj tak je jeho resocializačná prognóza menej priaznivá a riziko sociálneho zlyhania stredné.

Krajský súd má zato, že odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody vo všetkých sledovaných oblastiach hodnotenia jeho nápravy postupne napredoval – pri plnení programu zaobchádzania, či to bolo v rámci plnenia si povinností pri výkone trestu odňatia slobody v ústave, (denných povinností pri držiavaní hygieny, poriadku vo vlastných veciach), či pracovných povinností pri pracovnom zaradení, kde bol tiež opakovane hodnotený kladne, odsúdený aktívne s pozitívnym výsledkom absolvoval protialkoholické liečenie a napokon svojím aktívnym prístupom k plneniu si svojich povinností bol napokon preradený do otvoreného oddelenia v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, aj tu nepochybne pre kladné výsledky pri výkone trestu bol už dvakrát odmenený možnosťou ústav opustiť na podobu 48 hodín, čo v oboch prípadoch podľa stanovených pravidiel dodržal.

Krajský súd má zato, že u odsúdeného nastala taká zmena vnútorného postoja k spoločnosti a právu, ktorá znamená negatívny postoj k páchaniu trestnej činnosti. Preto je možné predpokladať, že odsúdený si uvedomil závažnosť svojej trestnej činnosti a má skutočnú snahu napraviť škodlivý následok. Zmenu vnútorného postoja odsúdeného krajský súd vníma ako skutočnú, nielen predstieranú, resp. nejaví sa len ako následok automatickej adaptácie na prostredie výkonu trestu. Aj napriek tomu, že je jeho resocializačná prognóza menej priaznivá a riziko sociálneho zlyhania stredné sám riaditeľ ústavu odporúčal jeho podmiennečné prepustenie s dohľadom.

Krajský súd preto, aby bolo možné aj naďalej dohľadať na dovŕšenie nápravy odsúdeného po jeho prepustení na slobodu určil maximálnu skúšobnú dobu v trvaní 5 (päť) rokov, súčasne aj nariadil probačný dohľad nad odsúdeným v trvaní 3 (tri) roky a rovnako z tých istých dôvodov odsúdenému uložil obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok a povinnosť počas doby nariadeného probačného dohľadu zamestnať sa, alebo sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie.

Vzhľadom na uvedené krajský súd konštatuje, že záver okresného súdu v tom smere, že odsúdený nespĺňa zákonom požadované podmienky pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, nepovažoval za správny, a to aj preto, že povaha a závažnosť trestnej činnosti, pre ktorú sa odsúdený nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, a predchádzajúca trestná činnosť nesmú byť jedinými kritériami, ktoré súd pri rozhodovaní o naplnení materiálnej podmienky podmiennečného prepustenia posudzuje.

Krajský súd preto rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.